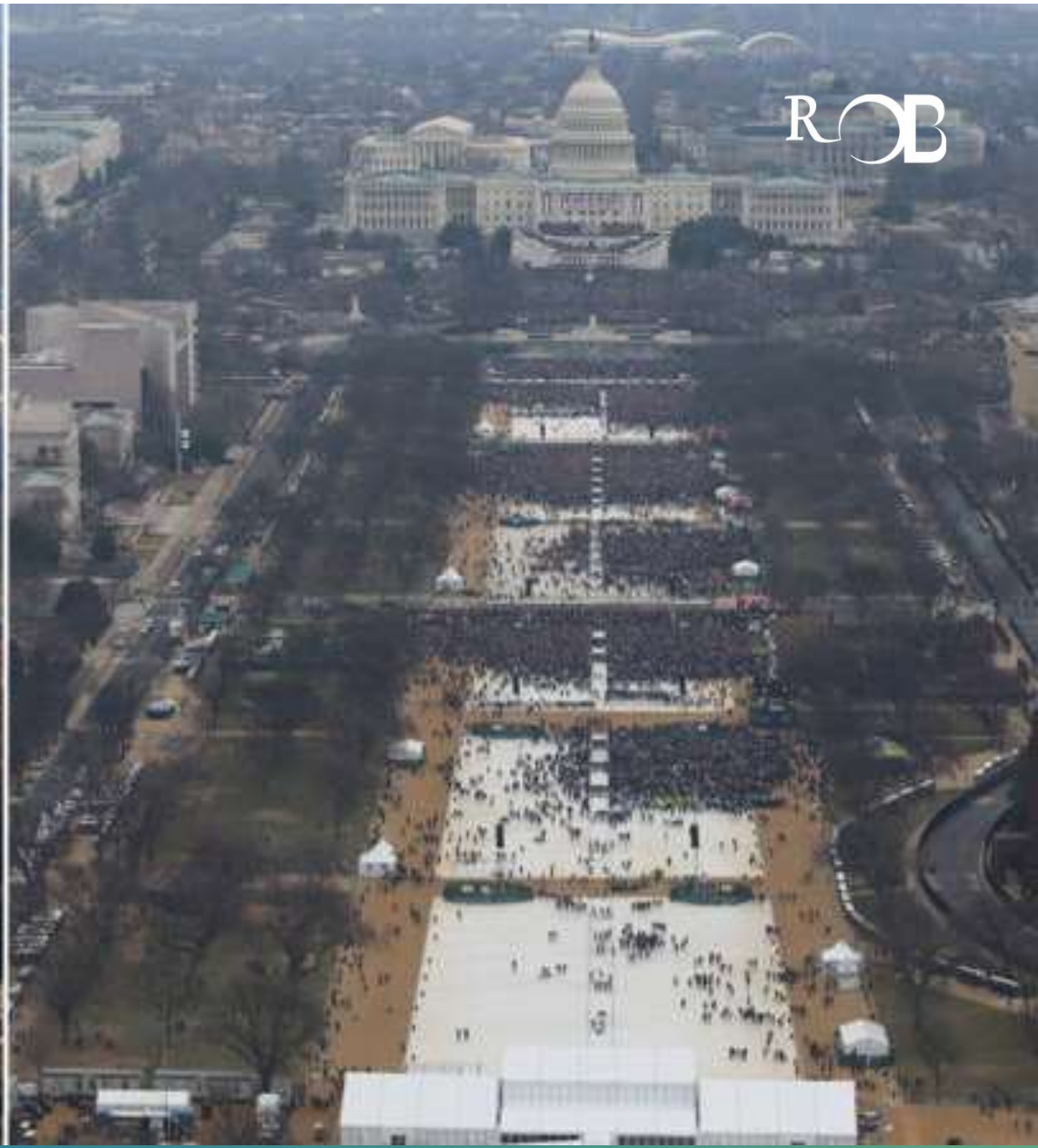

Zoeken naar waarheid

Miranda de Vries | 9 september 2019 | Tweede Kamer

RAAD VOOR HET OPENBAAR BESTUUR

Truth.

It's more important now than ever.

The New York Times

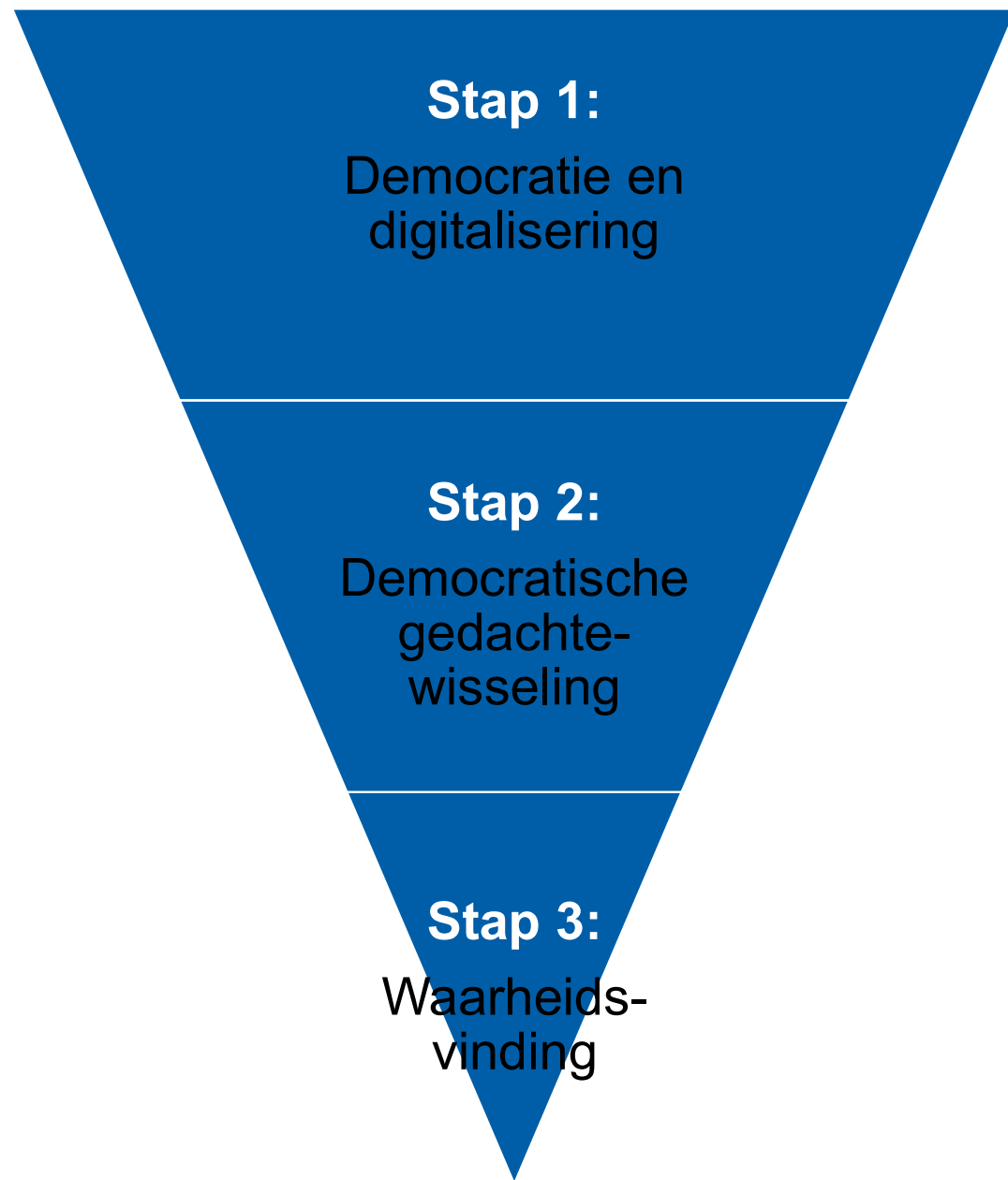
Truth.

It's more important now than ever.

The New York Times

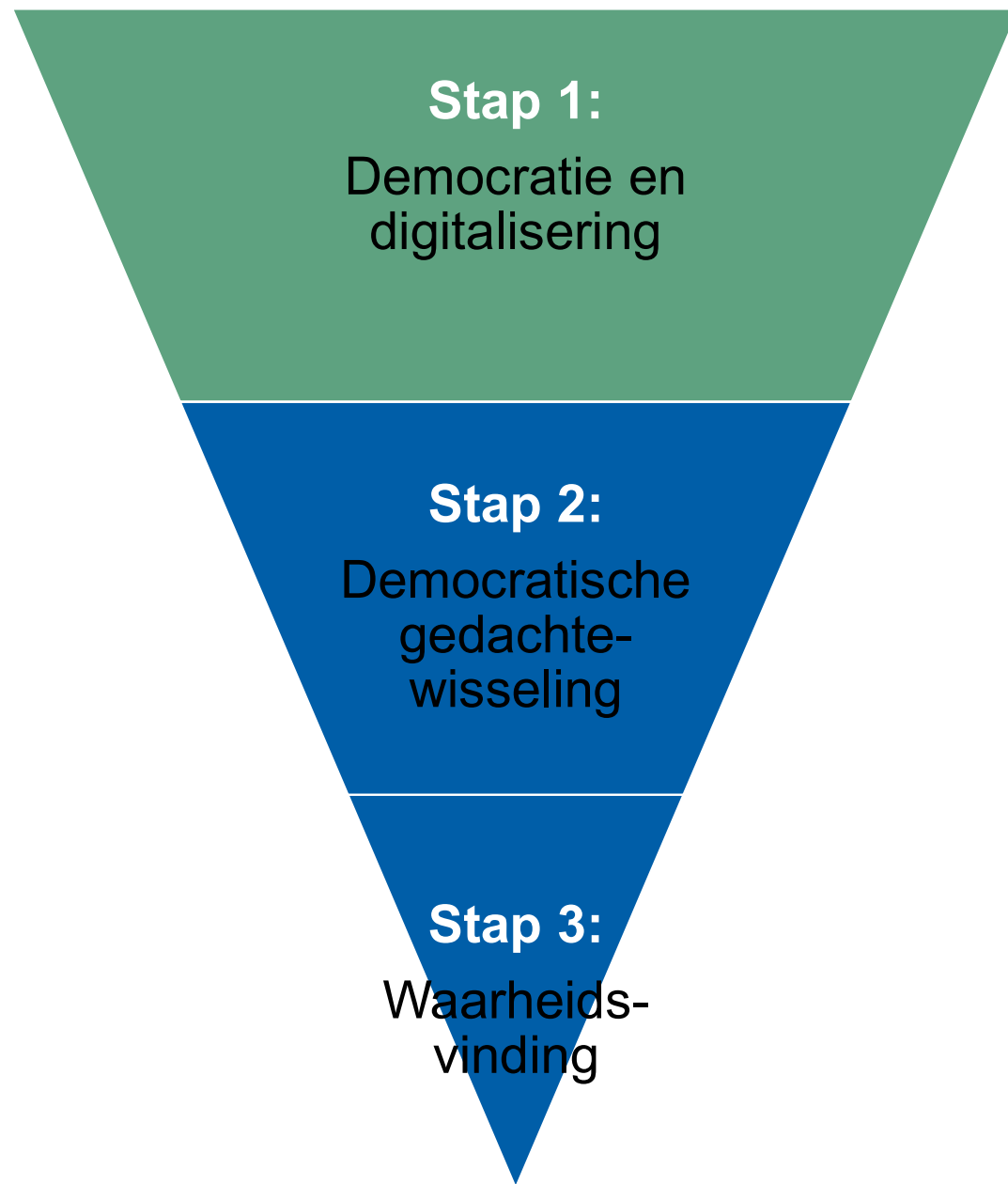

Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

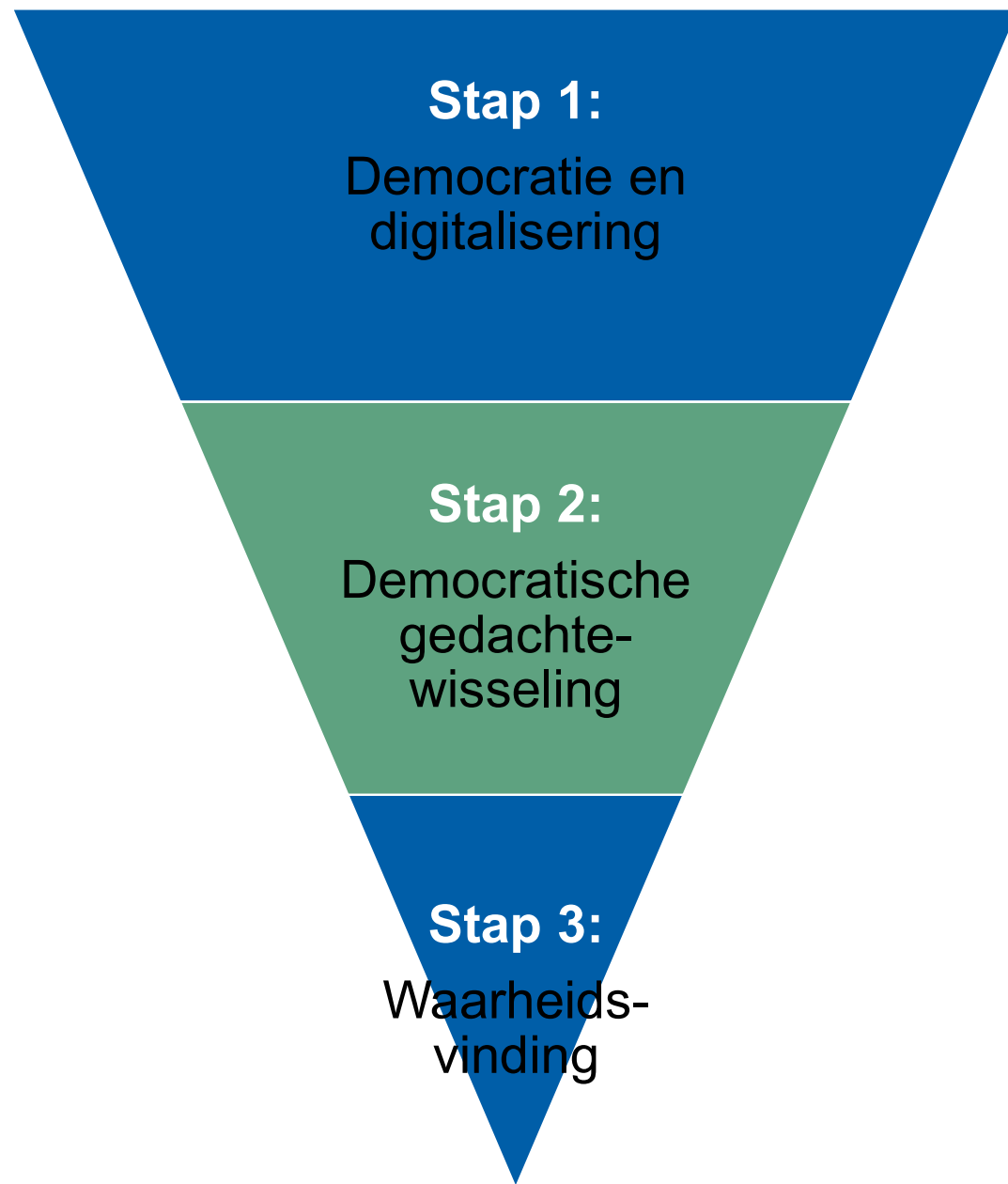
Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

1. Vraag van de minister van BZK: “een analyse van de kansen en bedreigingen die digitalisering biedt voor een goed functionerende, moderne democratie”.

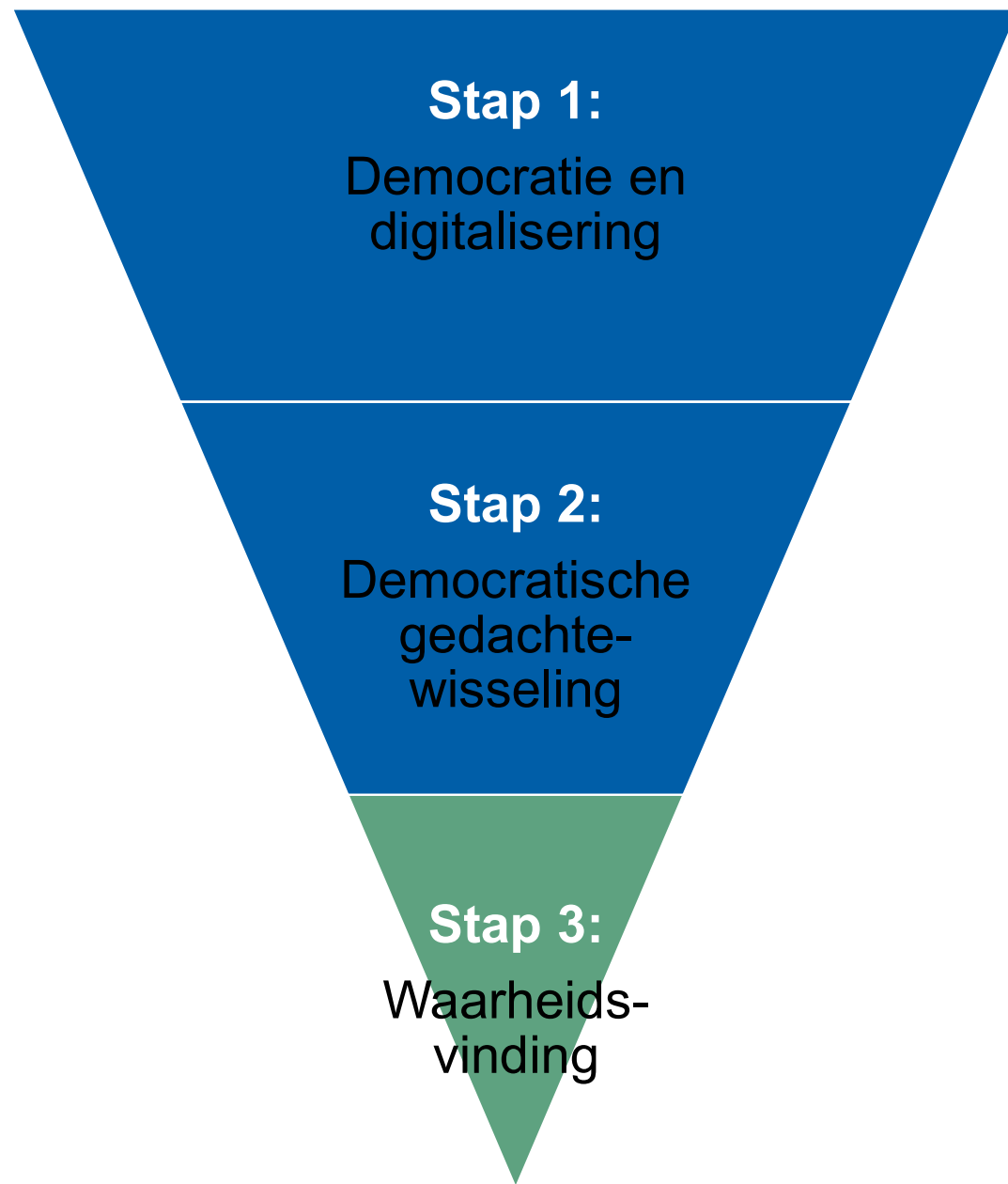
Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

1. Vraag van de minister van BZK: “een analyse van de kansen en bedreigingen die digitalisering biedt voor een goed functionerende, moderne democratie”.
2. De deelvragen van de minister richten zich voornamelijk op de digitalisering van informatie- en communicatiemiddelen en de democratische gedachtewisseling.

Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

1. Vraag van de minister van BZK: “een analyse van de kansen en bedreigingen die digitalisering biedt voor een goed functionerende, moderne democratie”.
2. De deelvragen van de minister richten zich voornamelijk op de digitalisering van informatie- en communicatiemiddelen en de democratische gedachtewisseling.
3. Voor een goede democratische gedachtewisseling is waarheidsvinding – een proces om waarheid te achterhalen – van groot belang.

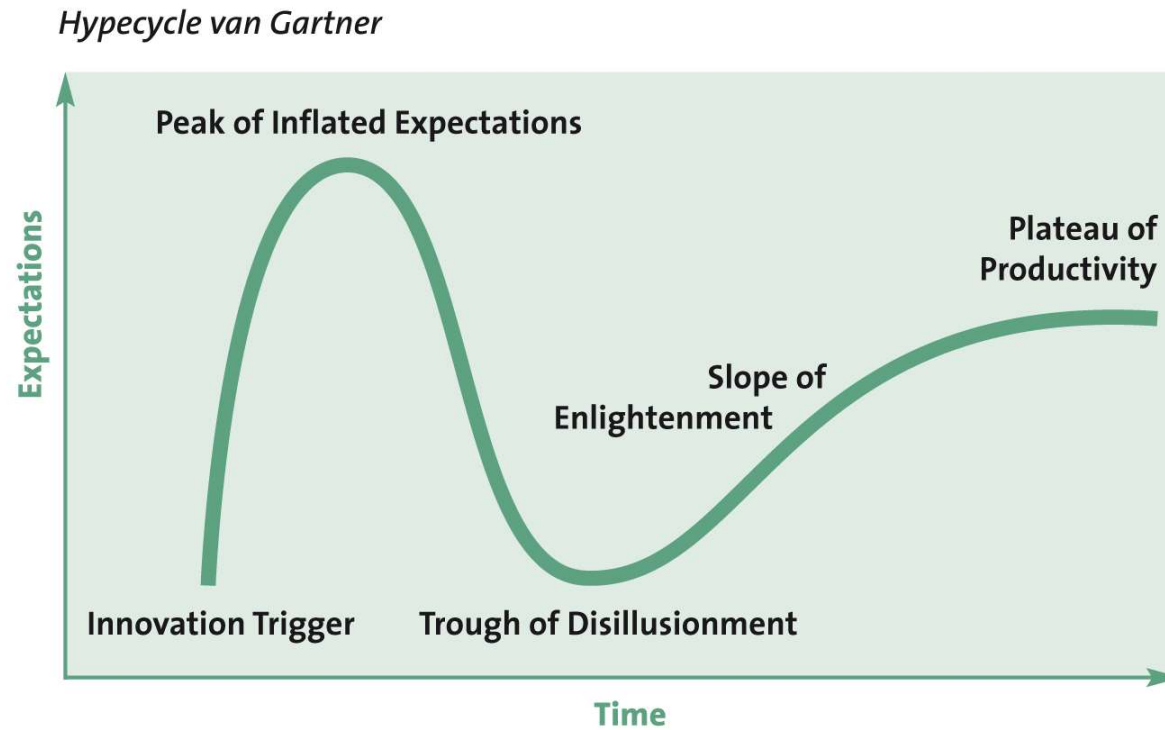
Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

- Is digitalisering een belofte of een bedreiging voor waarheidsvinding in de democratie?

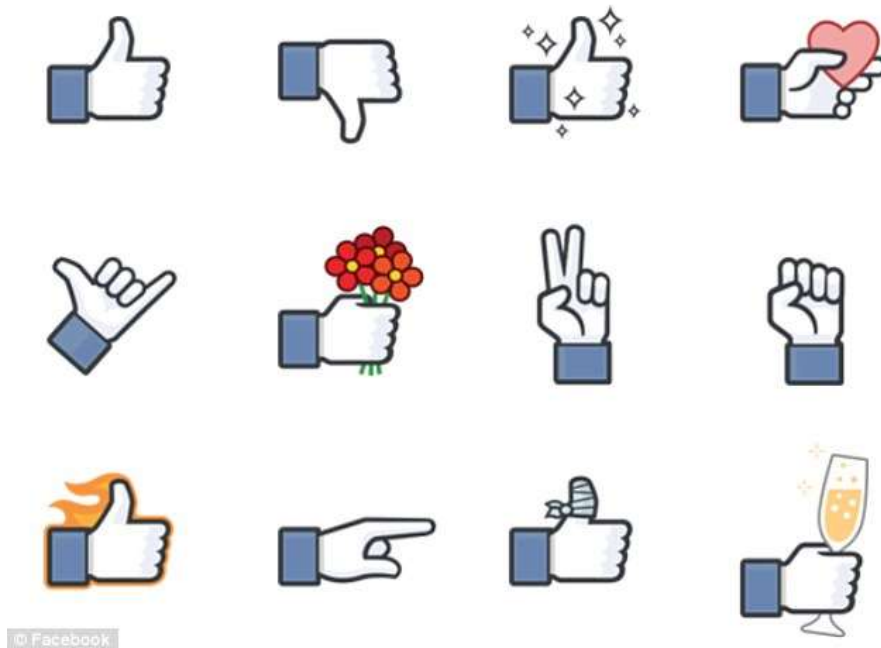

Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

Waarheidsvinding in de democratie in het digitale tijdperk

- Wat is in het digitale tijdperk een gewenst handelingsperspectief voor de regering en Staten-Generaal ten aanzien van waarheidsvinding in de democratie?

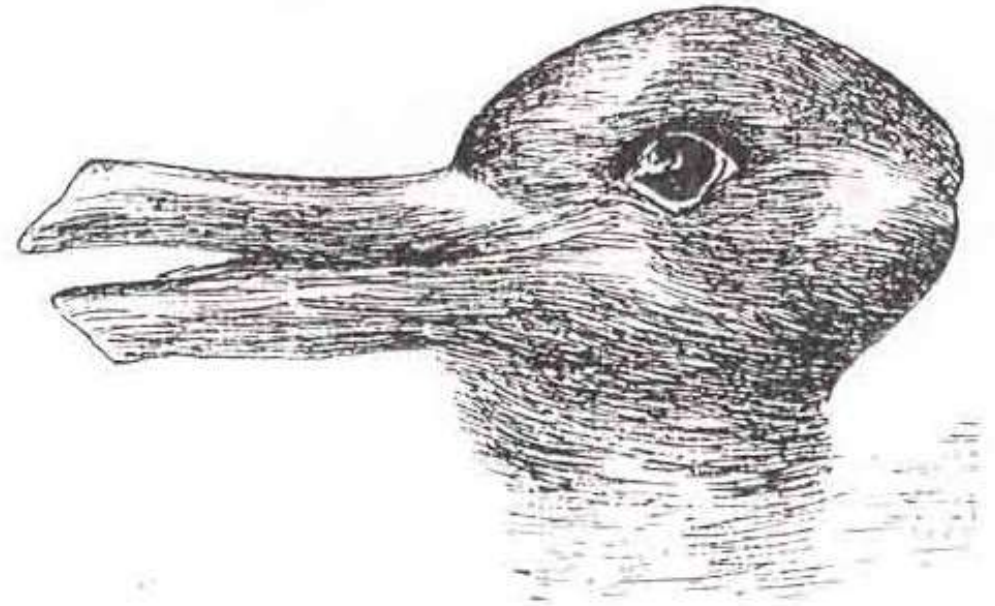

Animatie met een samenvatting van het advies

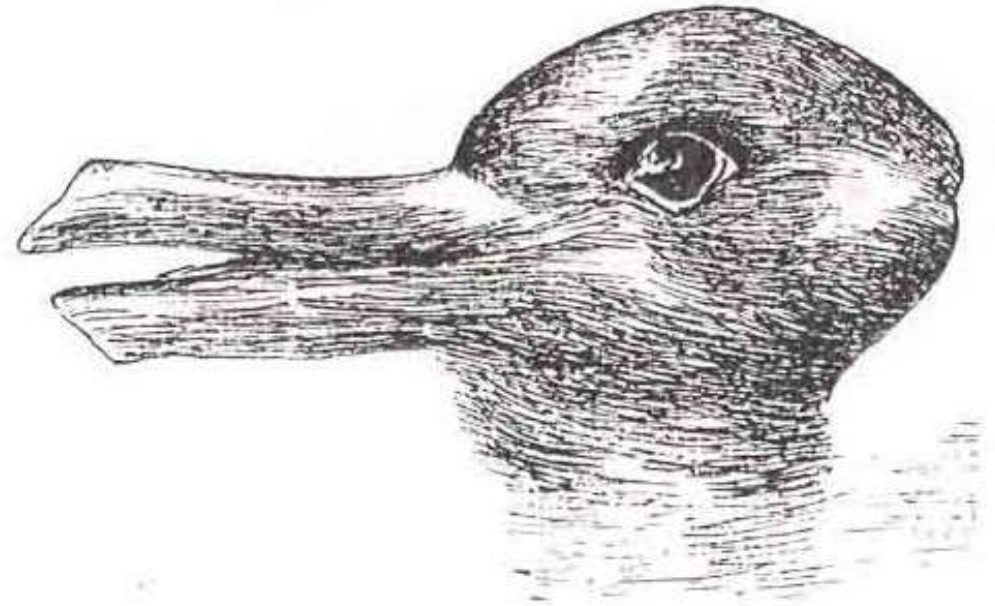
Het ideaal van waarheidsvinding

- Definitie: Wat is waarheid?
  - 'Waarheid als werkelijkheid'. Drie uitdagingen:
    1. De werkelijkheid spreekt niet voor zichzelf
    2. Is niet altijd direct waarneembaar
    3. Is geen vaststaand gegeven

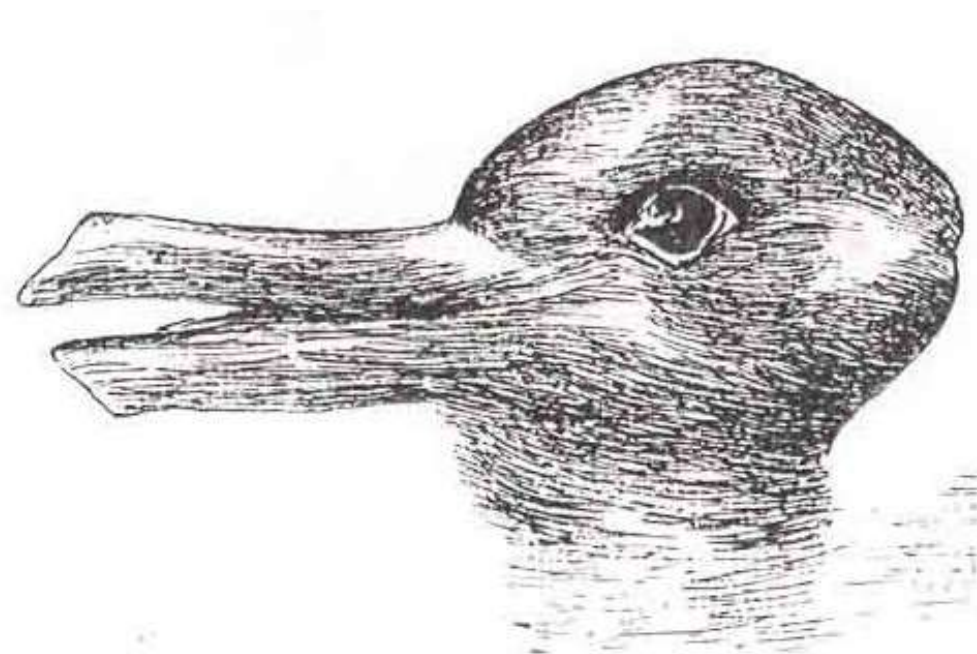
Het ideaal van waarheidsvinding

- Relevantie: Het belang van waarheidsvinding voor de democratische gedachtewisseling.
  - Een gedeelde kaart van de werkelijkheid
  - Het weerspreken van macht
  - Waarheid als regulatief ideaal

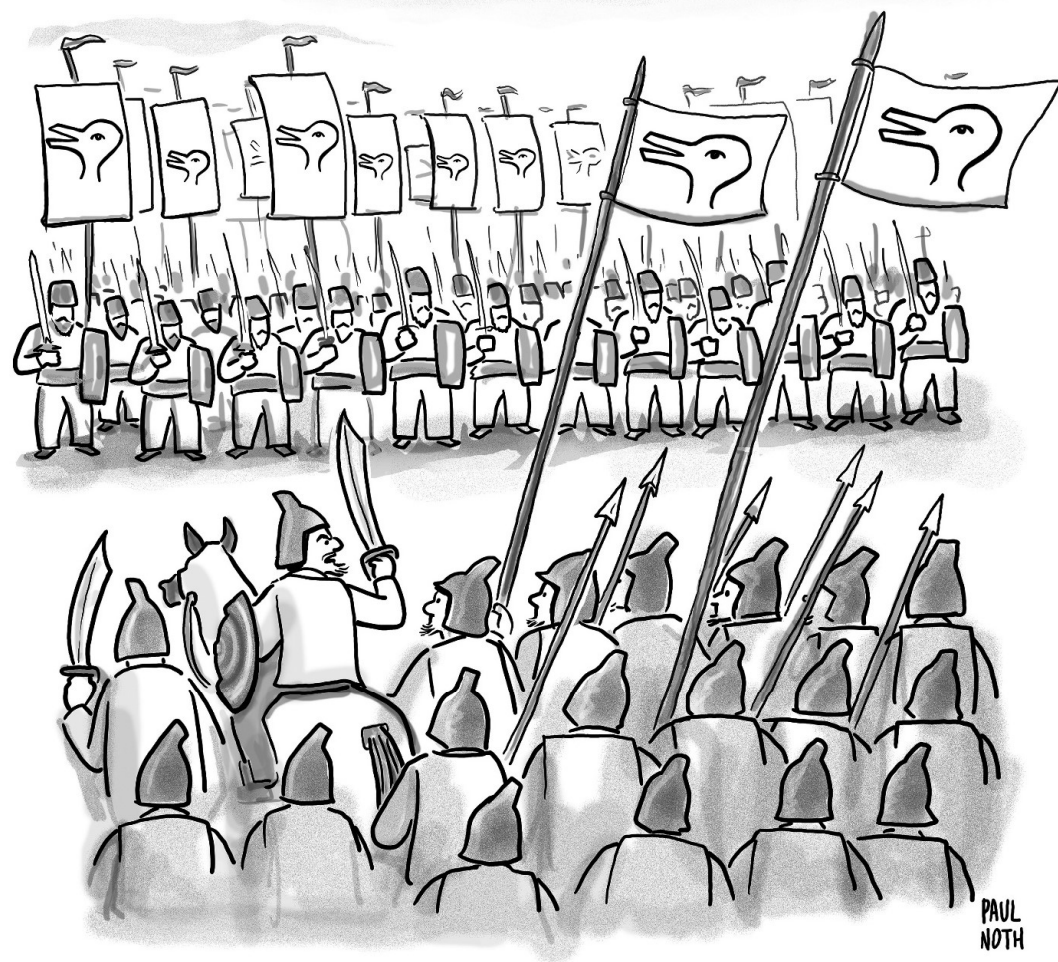
Het ideaal van waarheidsvinding

- Urgentie: Digitalisering verandert het reputatiemechanisme.
  - Laagdrempelige toegang tot informatie
  - Verbondenheid via netwerkstructuren: van 'one-to-many' naar 'many to many'
  - De mogelijkheid om te sturen met data

De ontsporing van waarheidsvinding

- Drie beproevingen:
  - I. Desinformatie
  - II. Desintegratie
  - III. Despotisme

*“There can be no peace until they renounce their
Rabbit God and accept our Duck God.”*

De ontsporing van waarheidsvinding

- Desinformatie:
  - “Informatie die – doelbewust – een valse weergave is van de werkelijkheid om het proces van waarheidsvinding te verstoren.”
  - Psychologische factoren kunnen vervaardiging en verspreiding van desinformatie verklaren: heuristieken, biases en coping.
  - Digitale infrastructuur speelt in op psychologische factoren: verdienenmodel platforms, manipulatie beeld en geluid.
  - Kritisch burgerschap van belang

*“There can be no peace until they renounce their
Rabbit God and accept our Duck God.”*

De ontsporing van waarheidsvinding

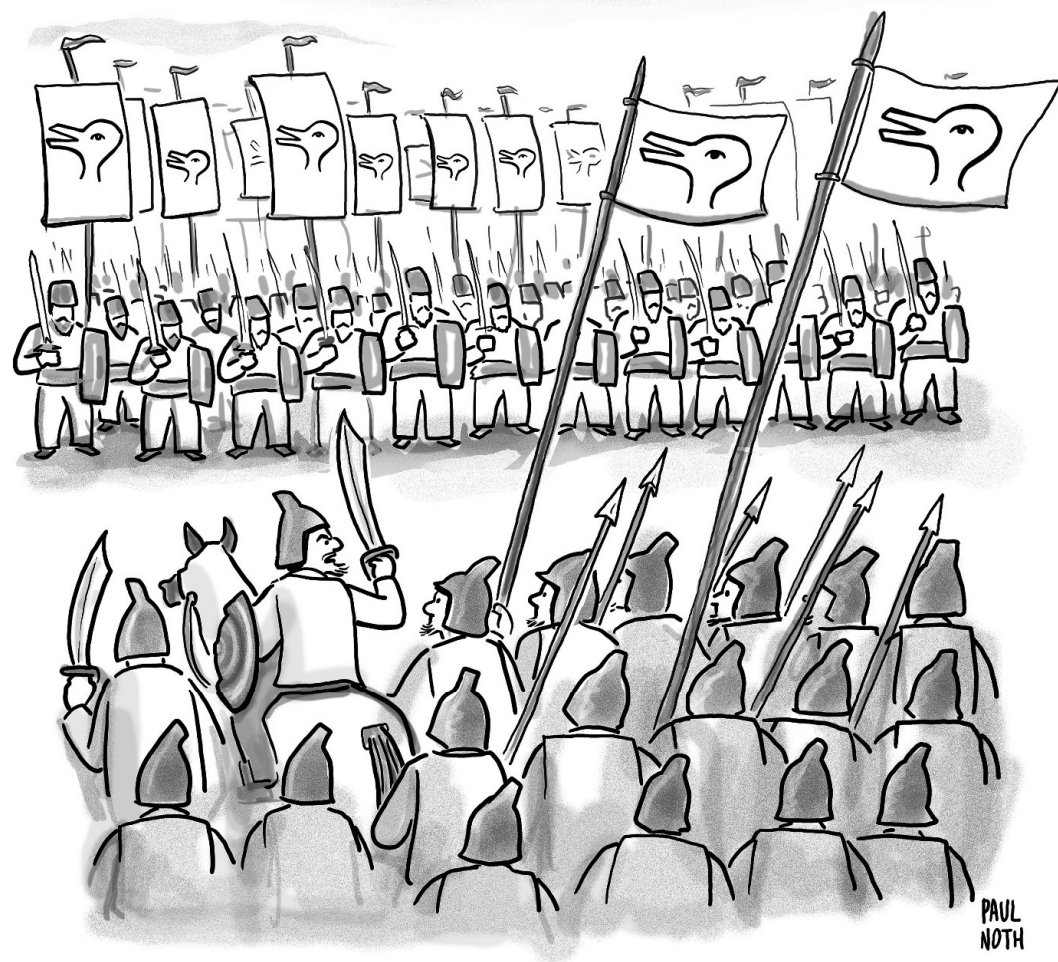
- Desintegratie:
  - “Het uiteenvallen van een gedeelde kaart van de werkelijkheid.”
  - Massapsychologische factoren kunnen desintegratie verklaren: sociale cascades, groepspolarisatie, en zwijgspiralen.
  - Digitale infrastructuur stuurt met welke ideeën mensen in contact komen: filter bubbels, echokamers en digitale schandpalen.
  - Plekken van gedachtewisseling met andersdenkenden van belang.

*“There can be no peace until they renounce their
Rabbit God and accept our Duck God.”*

De ontsporing van waarheidsvinding

- Despotisme:
  - “Machtsmisbruik dat op een oneerlijke manier waarheidsvinding beïnvloedt”
  - Machtstructuren geven mede vorm aan processen van waarheidsvinding (= waarheidsregimes).
  - Digitalisering leidt tot verschuivende machtsverhoudingen: opkomst van techgiganten, datadominantie en microtargeting.
  - Organisatie van tegenmachten van belang.

*“There can be no peace until they renounce their
Rabbit God and accept our Duck God.”*

De waarborging van waarheidsvinding

- Waarborg waarheidsvinding met behulp van 5 strategieën
  - Geef het goede voorbeeld
  - Stimuleer kritisch burgerschap
  - Bouw platforms van gedachtewisseling
  - Organiseer tegenmachten
  - Blijf het gesprek over waarheid voeren